

Nationale Jeugdzorg Prijzen 2007

Rapport Vakjury

De Vakjury heeft zich in de afgelopen periode voor de derde keer gebogen over de projecten en plannen die zijn ingestuurd om mee te dingen naar één van de Nationale Jeugdzorg Prijzen. Dit jaar waren dat er 34. Wat daarbij opvalt, is de grote diversiteit. De ingediende projecten verschillen niet alleen in doelgroep, aanpak en omvang, ze zijn ook afkomstig uit verschillende sectoren: het jeugdwerk, de jeugd-ggz, de jeugdzorg, het onderwijs en de verslavingszorg. En het gaat natuurlijk om verschillende vormen van jeugdzorg: ambulante, dagbehandeling, residentieel.

Deze diverse achtergrond maakt het werk van de jury niet makkelijk. Het is lastig om zulke uiteenlopende projecten met elkaar te vergelijken. Daarom is het goed dat van tevoren een aantal criteria voor de beoordeling van de inzendingen is vastgesteld. Deze criteria liggen vevat in de volgende vragen:

1. Richt het project zich op een belangrijk probleem?
2. Is de aanpak goed onderbouwd?
3. Is het aannemelijk dat deze aanpak tot goede resultaten leidt?
4. Is het praktisch goed uit te voeren?
5. Is het origineel en innovatief?

Deze vragen vormen een instrument waarmee de Vakjury de 34 ingezonden projecten heeft gewogen. Ze geven de gelegenheid om de beoordeling op een systematische wijze aan te pakken. Ieder lid van de Vakjury heeft deze vijf vragen bij elk project afzonderlijk gesteld en aan de hand daarvan punten toegekend. De Vakjury heeft de projecten stuk voor stuk besproken en tegen elkaar afgewogen, net zolang tot er drie projecten overbleven, de nominaties. Dat betekent niet dat de andere 31 inzendingen allemaal niet goed zijn. Integendeel: in hun hoeveelheid en in hun diversiteit getuigen ze van de inventiviteit en de betrokkenheid van de mensen die dagelijks met jeugd werken. Ze krijgen waardering van de Vakjury, ook al vallen ze dit jaar niet in de prijzen.

Waarom hebben wij deze drie inzendingen gekozen?

- ‘Beter met Thuis’ van Spirit in samenwerking met PI Research en Nisto

Beter met Thuis is bedoeld voor ouders en hun kinderen die in aanmerking komen voor residentiële hulp. Door een goede samenhang tussen ambulante en residentiële hulp wordt met dit project voorkomen dat er een breuk in de hulpverlening ontstaat en de band tussen ouders en kind verslechtert.

De afgelopen decennia hebben veel projecten zich gericht op het bijhouden van gezinnen. Daarbij valt te denken aan hulp aan huis of het voorkomen van uithuisplaatsing. Interessant aan Beter met Thuis is de koppeling tussen hulp aan het gezin en tijdelijk verblijf van de jeugdige in een tehuis. Het uitgangspunt van waaruit gewerkt wordt, is dat jeugdigen uiteindelijk helemaal terug naar huis kunnen. De hulp is gericht op het gezinssysteem, op opvoedingsvaardigheden van ouders, de communicatie tussen ouder en kind, eventuele problemen van de ouder en problemen van het kind. Door een combinatie van ambulante en residentiële zorg en inzet van evidence-based methoden is de aanpak veelbelovend. Het project is gedegen opgezet en goed opgebouwd. Verder is positief dat verdere ontwikkeling en innovatie van het programma centraal blijven staan.

- ‘Doen wat werkt’ van Accare, Tjallinga Hiem, Stichting Jeugdzorg Drenthe, Basegroep Groningen, JJI Het Poortje, de Poortjeschool, provincie Groningen, provincie Drenthe en provincie Friesland

De laatste jaren is er veel aandacht voor civielrechtelijke plaatsingen van jongeren in justitiële jeugdinrichtingen en het ontbreken van een behandelingsaanpak voor deze groep jongeren met gedragsproblemen en andere internaliserende en externaliserende problemen. ‘Doen wat werkt’ is een goed voorbeeld van het alternatief voor opsluiting van deze jongeren door het aanbieden van een evidence-based behandelprogramma met een residentiële en ambulante component.

Bij ‘Doen wat werkt’ worden jongeren na een korte residentiële en eventuele gesloten behandelperiode thuis in de eigen sociale context verder behandeld. Hierbij wordt gewerkt aan maximale samenwerking met de jongere en de ouders en met voor hen belangrijke hulp- en steunbronnen. Tijdens alle onderdelen van het programma zijn ouders en (gezins-)voogd betrokken bij de behandeling. Er wordt gewerkt met bewezen effectief gebleken modules, zoals Multi Systeem Therapie, Functionele Gezinstherapie en Time-Out. Methodisch sluit het aanbod goed op elkaar aan en er vindt goede samenwerking plaats. De specialisaties van meerdere zorgaanbieders worden succesvol aan elkaar gekoppeld. ‘Doen wat werkt’ is een uitstekend voorbeeld van interdisciplinaire samenwerking en van interdisciplinaire organisatie en uitvoering van een integraal zorgprogramma, dat maatwerk toe laat. Nog niet eerder is in deze vorm gewerkt met jongeren. ‘Doen wat werkt’ laat zien dat het in samenhang

aanbieden en ontwikkelen van zorgaanbod meer kansen biedt voor jeugd en gezin dan tot nu toe het geval is geweest.

- ‘Every child who needs a mentor has a mentor...’ van Stichting Big Brothers Big Sisters of Rotterdam

De laatste jaren worden veel maatjes-, coaching- en mentorenprojecten ontwikkeld. Dit gebeurt binnen allerlei vormen van begeleid wonen, zorg voor probleemgezinnen, verslavingszorg, gevangeniswezen, etc. Kern van al deze projecten is de koppeling tussen een jongere en een al dan niet getrainde vrijwilliger. Deze vrijwilliger gaat deel uitmaken van het sociale systeem van jongere of gezin en ondersteunt jongere, ouders of gezin. In de rol van een VIP (Very Important Person), een belangrijke vriend of kennis laat de mentor bijvoorbeeld voorbeeldgedrag zien, helpt bij het doorbreken van sociaal isolement en onderneemt leuke activiteiten met de jongere. Daardoor worden jongeren gesteund in hun ontwikkeling en ontwikkelen zij zich minder tot probleemgevallen.

De reden om dit al lang bestaande programma te honoreren is dat het een goed voorbeeld is van dit type projecten. Het heeft zich in de afgelopen jaren bewezen als een programma met gestructureerde opzet, ondersteuningsstructuur, instrumenten, trainingen en monitoring. In vergelijking met andere mentorprogramma's krijgen de begeleiders uit dit project een intensieve training, waardoor zij goed in staat zijn de kinderen te begeleiden. Ook tijdens de begeleiding blijven mentoren steun ontvangen.

Doordat dit project de standaarden en regels van het “Big Brothers Big Sisters”-model hanteert, verbindt men zich aan kwaliteitsborging en is er zicht op de effectiviteit. In vergelijkbare projecten of aanpakken ontbreekt dit vaak of is het minder goed uitgewerkt.

Dit zijn de drie projecten die genomineerd zijn voor de Vakprijs 2007. De Vakjury van de Nationale Jeugdzorg Prijzen 2007 heeft tot winnaar van de Vakprijs gekozen:

‘Doen wat werkt’ van Accare, Tjallinga Hiem, Stichting Jeugdzorg Drenthe, Basegroep Groningen, JJI Het Poortje, de Poortjeschool, provincie Groningen, provincie Drenthe en provincie Friesland